

Vonnis nr. *Mdo*

dd. 10. 11. 2008

Pagina 1 *8*

Notienummer H666.RW.1-06/JL

Reg CR *Mdo*

De Rechtbank van eerste Aanleg van het Arrondissement IEPER, provincie West-Vlaanderen, er zitting houdende, wijzende in correctionele zaken, negende kamer met één rechter, heeft het volgende vonnis uitgesproken :

In de zaak vervolgd door het Openbaar Ministerie

- TEGEN -

- 665* 1. met maatschappelijke zetel te
- 666* 2. geboren te op metaalbewerker,
wonende te

Verdacht van: te op herhaalde tijdstippen in de periode van 01 januari 2006 tot en met 25 september 2006 :

de eerste en de tweede :

Als dader, in de zin van artikel 66 van het Strafwetboek, om de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd, of om aan de uitvoering rechtstreeks te hebben medegewerkt; om door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn/haar bijstand niet had kunnen worden gepleegd; om door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, de misdaad of het wanbedrijf rechtstreeks te hebben uitgelokt:

A. Bij inbreuk op artikel 6§1 van het decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap, die door de Vlaamse Regering belast is met taken van beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed, archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, te hebben uitgevoerd, strafbaar gesteld bij artikel 35, 2° van het bovenvermelde decreet van 30 juni 1993.

Vonnis nr. *Hde*

dd. 10 11 2008

Pagina 2

B. Bij inbreuk op artikel 6§2 van het decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 archeologische prospecties met ingreep in de bodem te hebben uitgevoerd zonder de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen te hebben nageleefd, strafbaar gesteld bij artikel 35, 3° van het bovenvermelde decreet van 30 juni 1993.

Vonnis nr. *M/c*

dd.

10. 11. 2008

pagina 3 ←

Gezien de dagvaarding betekend aan de beklaagden.

Gehoord de heer _____ substituut-procureur des Konings, in zijn samenvatting en conclusie in de nederlandse taal.

Gehoord de eerste beklaagde in haar verdediging, voorgedragen door meester _____, advocaat te _____

Gehoord de tweede beklaagde in zijn verdediging, voorgedragen door meester _____, advocaat te _____

OP STRAFRECHTELIJK GEBIED:

I. De schuld

1. In hoofde van de eerste beklaagde en tweede beklaagde: tenlastelegging A. en B.

1.1. De beide beklaagden worden vervolgd om zich te _____ op herhaalde tijdstippen in de periode van 1 januari 2006 tot en met 25 september 2006 als mededaders te hebben schuldig gemaakt aan twee onderscheiden inbreuken op het decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (hierna afgekort als archeologiedecreet), meerbepaald enerzijds om zonder voorafgaandelijke en schriftelijke vergunning archeologische opgravingen of graafwerken te hebben uitgevoerd (tenlastelegging A.) en anderzijds om archeologische prospecties met ingreep in de bodem te hebben uitgevoerd zonder de bepalingen van toepassing op de archeologische opgravingen te hebben nageleefd (tenlastelegging B.).

1.2. De tweede beklaagde zet uiteen gespecialiseerd te zijn in het opsporen van springtuigen en zich in die hoedanigheid ten dienste te stellen van derden (particuliere grondeigenaars, overheden, archeologische teams,...) teneinde de desbetreffende gronden vrij te maken van ontplofbare materialen zodat de navolgende werken veilig kunnen plaatsvinden. In de mate dat zulke tuigen en/of andere waardevolle voorwerpen worden aangetroffen stelt de tweede beklaagde deze niet zelf te ontmantelen of te verkopen maar ter plekke te bewaren waarna er in de regel contact wordt opgenomen met _____ en/of het museum _____

Ten gronde werpt de tweede beklaagde in essentie op dat het niet bewezen is dat er iets anders dan munitie werd opgegraven en dat die opgegraven springtuigen geenszins vallen onder de definitie van archeologisch monument. Minstens houdt hij voor dat dergelijke tuigen niet vergunningsplichtig zijn en dat het onbewezen blijft dat er opgravingen werden verricht in een archeologische zone zodat hij evenmin ressorteert onder het archeologiedecreet. Daarenboven is hij formeel in de periode van incriminatie steeds te hebben gewerkt met toelating van Stad _____ als haar gemandateerde en in samenwerking met het Instituut _____ Voorts is de tweede beklaagde van oordeel dat als loutere aangestelde van de grondeigenaars niet hijzelf maar de eigenaars vergunningsplichtig waren.

Vonnis nr. H/c

dd. 10.11.2011

pagina 6

De eerste beklagde sluit zich aan bij de argumentatie van de tweede beklagde en beklemtoont dat de enige vaststelling voorwerp van het strafdossier bestaat in het gegeven dat er een dug-out werd leeggepompt. Zij hekelt voor de lacune in de wetgeving voor specifieke situaties zoals de voorliggende en beroept zich op noodtoestand aangezien de veiligheid van de burgers hoe dan ook voorrang zou hebben op het archeologisch erfgoed. 9

1.3. Het opsporingsonderzoek werd opgestart met een klacht uitgaande van (stuk 5-6). Op 25 september 2006 deden inspecteurs van het ministerie van RWO te dienovereenkomstige vaststellingen in die zin dat er ter plekke onmiskienbaar graafwerken waren gebeurd terwijl er ook WO I bommen op elkaar gestapeld waren (stuk 2-4). Er werden in dat verband illustratieve foto's aan het strafdossier toegevoegd (stuk 30-31). Voorts bleken de beklagden over een overeenkomst met stad te beschikken daterend van 24 januari 2003 (stuk 33). Ook de verantwoordelijke schepen van Stad bevestigde dat het archeologiedecreet volgens hem ontoereikend was terwijl de samenwerking met de beklagden sedert 15 jaar voortreffelijk was (stuk 38). De intergemeentelijke archeoloog van onder meer trad de schepen bij in die stellingname (stuk 70). De beklagden bleken echter geenszins over een vergunning uitgaande van het Agentschap in de zin van het archeologiedecreet te beschikken (stuk 48), zoals de tweede beklagde doorheen zijn verhoor ook zelf moest toegeven (stuk 49). De tweede beklagde bekende ook meteen dat de verrichtingen van 25 september 2006 namens de eerste beklagde waren gebeurd (stuk 49-50). De verantwoordelijke van het bevoegde agentschap van zijn kant wees er op dat de overeenkomst tussen Stad en de beklagden geen wettige vergunning was en dat naast het eigenlijke graven zelf, ook gerichte mechanische prospecties naar munitie, een illegale inbreuk vormen op het archeologiedecreet (stuk 54-55).

1.4. De inhoud van het strafdossier laat er aldus geen twijfel over bestaan dat de beklagden - ingevolge eigen bekentenis - diegenen zijn die op zijn minst op 25 september 2006 WO I bommen hebben ontgraven en gestapeld, na voorafgaandelijke doelbewuste bodemprospectie met onder meer een metaaldetector. Het betrof aldus prospecties in de bodem dewelke uit hun aard een archeologische opgraving uitmaken.

In weerwil met hetgeen de beklagden terzake opmerken, valt oorlogsmunitie zoals in casu te relateren aan WO I wel degelijk onder de definitie van archeologisch patrimonium, meerbepaald van archeologisch monument, zoals voorzien door artikel 3 van het archeologiedecreet. Oorlogsmunitie is immers conform artikel 3,2° uit zijn aard een voorwerp van menselijk bestaan hetwelke getuigenis aflegt van een tijdperk waarvoor opgravingen of vondsten een betekenisvolle bron van informatie is. De oorlogsperiode - hier van 1914-1918 - maakt onmiskienbaar een dergelijk relevant tijdperk uit in de wereldgeschiedenis en de aard van de gebezigde munitie is daarvoor een indicatief element.

Het is evenmin correct te pretenderen dat het onbewezen blijft dat die opgravingen werden verricht in een archeologische zone. In de mate dat men doelbewust archeologische prospecties doet in de bodem dan zijn deze immers overeenkomstig artikel 6.§1 van het archeologiedecreet steeds vergunningsplichtig en zulks ongeacht de zone.

De kwestieuze vergunning behoefde daarenboven conform het archeologiedecreet exclusief afgeleverd te worden door het agentschap belast met taken van beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed. Stad *-* had daartoe niet de vereiste bevoegdheid en de eigen overeenkomst die zij met de beklagden afsloten vangt die vergunning niet. Meer nog in artikel 4 van de desbetreffende overeenkomst staat zelfs letterlijk te lezen (stuk 33): *'(...) De materiële uitvoering, de prospectie en het onderzoek van de ondergrondse onroerende oorlogsrelicten wordt voorafgaandelijk in gezamenlijk overleg tussen de vereniging *-*, het Stadsbestuur en het Instituut voor *-* besproken. Geen enkele activiteit mag uitgevoerd worden zonder voorafgaand schriftelijk besluit, ondertekend door de drie partijen, zijnde het Stadsbestuur van *-* het Instituut voor het *-* en de vereniging *-*.' De overeenkomst verwijst m.a.w. zelf expliciet naar de nood aan voorafgaandelijk akkoord door het Agentschap.*

De beklagden kunnen zich evenmin verschuilen stellende dat de vergunningsplicht bij de grondeigenaars of bij Stad *-* zou hebben berust. Uit de verklaring van de tweede beklagde kan vooreerst worden opgemaakt dat zij in de regel geenszins verloond worden voor hun activiteiten en dat zij vaak spontaan op eigen gereide wijze optreden. Aangaande de inbreuk gepleegd op het terrein op 25 september 2006 liet hij immers akteren (stuk 49-50): *'Ik heb deze opgravingen gedaan omdat ik gezien had dat men daar wou bouwen. Omdat we dit als bedreigd terrein (gevaar bij opgravingen) zagen, screnen we dat terrein (...).*

*zijn een groep mensen die uit liefhebberij terreinen screnen en hierbij vooral springtuigen aantreffen die door *-* nadien opgehaald worden.'* In het verlengde daarvan stelt het archeologiedecreet strafbaar diegene die archeologische opgravingen of graafwerken uitvoeren (artikel 6,§1), dan wel diegenen die archeologische prospecties met ingroep in de bodem uitvoeren (artikel 6,§2) en zulks ongeacht het zakenrechtelijk statuut van de gronden. In casu waren het de beklagden die op louter feitelijke en vergunningsloze basis (en dus op illegale wijze) de graafwerken uitvoerden. Zij dragen dientengevolge de juridische en strafrechtelijke verantwoordelijkheid, nu het nergens uit blijkt dat zij handelden voor rekening van derden. Overigens, moest dit al het geval zijn dan nog zouden de beklagden als ontegensprekelijke ervaringsdeskundigen in de voorliggende opgravingsmaterie bij ontstentenis van vergunning als mededader aan de tenlasteleggingen te beschouwen vallen. Zelfs in die hypothese zouden zij immers bezwaarlijk kunnen voorhouden dat zij niet wisten dat zij zich voorafgaandelijk een vergunning moesten laten voorleggen alvorens tot de actie over te gaan.

Tot slot maakt de eerste beklagde ten onrechte melding van noodtoestand vermits de veiligheid van de burgers voorrang zou hebben op het archeologisch erfgoed. In abstracto mag dit al kloppen maar in concreto verhinderde niets de beklagden (of diegene voor wie zij pretenderen op te treden) om voorafgaandelijk de vereiste vergunning te bekomen. Nergens uit het strafdossier komt immers tot uiting dat er een dusdanige urgentie of veiligheidsmotief was dat de piste van een voorafgaandelijke vergunning niet kon bewandeld worden.

Uit hetgeen voorafgaat moet de rechtbank aldus besluiten dat het materieel element van zowel tenlastelegging A, als B, duidelijk bewezen is.

2. Omtrent de toerekening van de misdrijven aan respectievelijk de eerste beklaagde en tweede beklaagde:

Louter volledigheidshalve dient opgemerkt dat de beide beklaagden geen opmerkingen hebben geformuleerd omtrent de toerekening van de misdrijven. Voor zoveel als nodig stelt de rechtbank echter vast dat de voorliggende misdrijven duidelijk voor rekening van de eerste beklaagde als rechtspersoon (zie o.a. artikel 3 van haar maatschappelijk doel – zie kافت Identity en gerechtelijk verleden) werden gepleegd en dat de tweede beklaagde als geïdentificeerd natuurlijk persoon de fout - blijkens de inhoud van zijn eigen verklaring - absoluut wetens en willens heeft begaan. Overeenkomstig artikel 5 Sw. kan hun strafrechtelijke verantwoordelijkheid dus onverkort gecumuleerd worden.

II. Eenheid van opzet

2.1. De eerste beklaagde pleegde de feiten sub A. en B. met éénzelfde misdadig opzet, zodat er overeenkomstig artikel 65 Sw. slechts één straf dient te worden opgelegd, namelijk de zwaarste.

2.2. De tweede beklaagde pleegde de feiten sub A. en B. met éénzelfde misdadig opzet, zodat er overeenkomstig artikel 65 Sw. slechts één straf dient te worden opgelegd, namelijk de zwaarste.

III. De straftoemeting

3.1. De eerste beklaagde is een VZW met als statutair doel door middel van metaaldetectie alle daden van onderzoek te stellen en opgravingen te doen naar sporen van WO I. Zij beschikt nog over een blanco strafregister. In ondergeschikte orde drong zij er op aan dat haar de gunst van de opschorting zou verleend worden.

3.2. De tweede beklaagde is 59 jaar, gehuwd en bestuurder-voorzitter van de eerste beklaagde. Hij kan evenzeer nog beogen op de verdienste van een volstrekt blanco strafregister. Subsidiair, heeft de tweede beklaagde op zijn beurt om de gunst van de opschorting verzocht.

3.3. De beide beklaagden hebben zich formeel schuldig gemaakt aan inbreuken op het archeologiedecreet hetgeen op zichzelf ergerlijk is en haaks staat op het algemeen nut in het verlengde waarvan de bescherming van het archeologisch patrimonium zich situeert.

3.4. Desalniettemin heeft de voorliggende strafzaak een aantal bijzondere facetten aangezien diverse beleidsvoerders en openbare gezagdragers (schepen Stad - stuk 38, intergemeentelijk archeoloog - stuk 70, erfgoedconsulent archeologie - stuk 54-55) het archeologiedecreet in feitelijk opzicht als ontoereikend schijnen te ervaren en nu de beklaagden - spijs de formele illegaliteit - toch zelf op hun manier het algemeen belang leken te willen behartigen. Het blijft immers volstrekt onbewezen dat de beklaagden eigen financieel voordeel of winst oogmerk zouden hebben nagestreefd. Daarenboven genoten zij het vertrouwen van onder meer de Stad (zie o.a. de onderling afgesloten overeenkomst) en participeerden zij op zijn minst occasioneel aan acties dewelke de veiligheid

Vonnis nr. H20dd. 11.11.07pagina 17

verhoogden van diegenen die navolgende graaf- en bouwwerken behoorden te doen. Gelet op de voorgaande overwegingen zijn er in de huidige zaak beslist valabele redenen om de opschorting van de uitspraak van de veroordeling ten overstaan van de beide beklaagden te gelasten teneinde o.a. hun sociale reclassering niet nadelig te beïnvloeden. De beide beklaagden werden door de rechtbank ingelicht over de draagwijdte van deze maatregel en tevens werd zij gehoord in hun opmerkingen hierover, waarna zij hun instemming hebben verleend (zie zittingsblad d.d. 13 oktober 2008). Door deze maatregel zullen de openbare orde en de maatschappij naar het oordeel van de rechtbank voldoende gevrijwaard worden. De beklaagden voldoen tot slot aan de voorwaarden om van deze gunstmaatregel te kunnen genieten, nu zij enerzijds in het verleden nog niet veroordeeld werden tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden -- zelfs met uitstel -- en de feiten anderzijds niet van aard zijn dat zij moeten gestraft worden met een hoofdstraf van méér dan vijf jaar correctionele gevangenisstraf of een zwaardere straf.

OM DEZE REDENEN, en bij toepassing van art. 1, 3 en 6 van de wet van 29.6.1964, gewijzigd bij de Wet van 9.1.1991, de wet van 10.2.1994, de wet van 11.7.1994, gewijzigd door de wet van 22.3.1999 en laatst gewijzigd door de wet van 17.4.2002; art. 162, 182, 184, 189, 190, 194 en 195, van het wetboek van strafvordering; art. 2, 11, 12, 14, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 68 van de wet van 15.6.1935; art. 77, 2de lid K.B. 27 april 2007;

DE RECHTBANK,

rechtdoende op legenspraak:

Met betrekking tot de eerste beklaagde

Verklaart de tenlasteleggingen **A** en **B** **BEWEZEN**.

Gelast tegenover de beklaagde de gewone **opschorting** van de uitspraak van de veroordeling voor een duur van **3 jaar**.

Met betrekking tot de tweede beklaagde

Verklaart de tenlasteleggingen **A** en **B** **BEWEZEN**.

Gelast tegenover de beklaagde de gewone **opschorting** van de uitspraak van de veroordeling voor een duur van **3 jaar**.

Verwijst de beklaagden solidair in de kosten jegens de openbare partij, reeds begroot op 66,45 euro.

Legt hen een vergoeding op van **29,30 EUR**, bij toepassing van artikel 77, tweede lid van het K.B. van 27 april 2007 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken (zoals verschenen in het Belgisch Staatsblad van 25 mei 2007 en inwerking getreden op 8 januari 2007).

vonnis nr. 140

dd. _____

pagina 8

Houdt de beslissing over de burgerlijke belangen in toepassing van artikel 4 V.T.Sv.
(zoals gewijzigd door de wet van 13 april 2005, B.S., 3 mei 2005) ambtshalve aan.

**Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van
MAANDAG TIEN NOVEMBER TWEEDUIZEND EN ACHT.**

Aanwezig:

- de heer _____, alleenzeland rechter,
- de heer _____; substituut-procureur des Konings,
- mevrouw _____, afg. adjunct-griffier
(MB.04/05/06-BS.12/05/06).